

אבל גם זה אינו, דיש ליישב קושית הרש"ש באופנים אחרים, והוא, דע"כ לא נקט רש"י הנפק"מ שמותרת לכהן, דהלא רש"י קאי על דברי הגמ' במי שאמר הרי זה גיטך אם לא באתי וכו', וזה שאמר כך על כרחך היתה כוונתו כי רצה להתירה לעלמא ע"י הגט, וכאשר אנו אומרים שאם מת בתוך י"ב חודש אינו גט היינו דאינו מותרת לעלמא, וג"כ יקשה מדוע לא הותרה לעלמא מחמת המיתה, ע"כ כתב רש"י דמיירי בזקוקה ליבם.

ועוד י"ל דאף אם נאמר דהמיתה לא מפקיעה את האישות והגט מועיל להפקיע את האישות, מ"מ לכהן לא נפסלה בגט כזה, משום דלכהן לא נאסר רק גרושה מאישה והיינו שהבעל התירה לעלמא ע"י הגט, אבל כאן שהותרה לעלמא ע"י המיתה וכך האישות פוקעת ע"י הגט לא נאסר לכהן לינשא עם גרושה כזו, וע"כ שפיר הוצרך רש"י לומר שהנפק"מ בזה שאנו אומרים שהגט אינו גט הוא לגבי יבם, דלגבי זה שמותרת לכהן אין נפק"מ בזה וכנ"ל.

ולפי"ז שמיושבת קושית הרש"ש, ליכא להוכיח מדברי רש"י אלו כלל אי מיתה מפקיעה את האישות, עיי"ש.

דף ג' ע"א

בגמ': אין זימנין דלא אנים כו'.

כתב במשנה למלך (הל' מכירה רפ"א) וז"ל:

הנה האומר הרי זה גיטך אם לא באתי, ונאנס ולא בא, קי"ל דמן הדין ראוי לומר דשמי' מתיא ונתבטל הגט. אלא דחז"ל אמרו דאין אונס בגיטין, ומשו"ה כל שלא נתקיים בתנאי, אף שהי' באונס הוי גט.

אך בשאר דברים, כגון האומר הריני מתחייב ליתן לך מנה אם לא באתי לזמן פלוני, ונאנס ולא בא, נתבטל החיוב כיון שהי' אונס בקיום התנאי.

וכן אם התנה ואמר הרי זה גיטך אם באתי, ואנסוהו והביאוהו בע"כ, בגיטין הוה גט, משום דאין אונס בגיטין, אך בממונות נראה דלא חל החיוב כיון שהי' אונס בקיום התנאי.

אך באומר הרי זה גיטך אם לא באתי ואנסוהו והביאוהו, דנמצא דנתבטל הגט באונס, וכן אם אמר הרי זה גיטך אם באתי, ונאנס ולא בא, וזה הי' רוצה לבא כדי לקיים הגט,

ר' ראובן על יבמות הקשה דהא רבא שם פליג וס"ל דגם באנסוהו לעבוד לבהמתו - ה"ה נאסרת מדין נעבד, וא"כ מבואר דרבא לא יליף מ"ולנערה" שמעשה באונס לא מתייחס, ואילו בסוגיין וכן בנדרים כזו. מבואר לרבא דיש אונס בתנאים, ובגמ' יליף לה מ"ולנערה", וצ"ע.

★★

ברש"י ד"ה מת הוא דאינו גמ' (הראשון)

כתב רש"י דהא לא שויא גיטא עד י"ב חודש והוא מת בתוך הזמן ומאן קא מגרש לה מהשתא אין המתים מגרשים ע"כ.

כתב הגרי"מ אהרנברג זצ"ל בשו"ת דבר יהושע (ח"א סי' פט אות כח), דלכאורה יש לדייק דכתב רש"י דהטעם דאין גט לאחר מיתה הוא משום דאין המתים מגרשים, ולא כתב בפשטות כי המיתה מפקיעה את האישות ואין בעל שיגרש וגם אין אישות שתפקע בהגט, משום דרש"י ס"ל דמיתה הבעל לא מפקיעה האישות.

אך יש לדחות לפי מה שמצדד באתון דאורייתא (כלל ח) דאף אם נאמר דמיתה הבעל מפקיעה האישות לגמרי היינו דוקא בליכא זיקת יבום שאז מותרת לעלמא, אבל באיכא זיקת יבום הוי גזירת הכתוב דלא פקעה האישות לגמרי עיי"ש.

וא"כ בגט לאחר מיתה דכל עיקר נתינת הגט היא כדי להתירה לשוק בלא יבום, שפיר לא פקעה האישות במיתה הבעל ושפיר הוצרך רש"י לטעם דאין המתים מגרשים.

ובזה יש ליישב דברי רש"י לעיל בד"ה אינו גט דכתב ואם אין לו בנים זקוקה ליבם, והקשה הרש"ש מדוע לא כתב רש"י שמותרת לכהן. ולהנ"ל א"ש, דלענין זה שמותרת לכהן דמיירי בלא שיש חיוב יבום, לא הוי צריך לאשמעינן דאין גט לאחר מיתה, דהא פשיטא דהגט לא הוי גט כיון דהמיתה מפקיעה את האישות, ורק לגבי זיקה ליבום דאז המיתה לא מפקיעה את האישות וקס"ד שיועיל הגט להפקיע האישות ולא תיזקק ליבם, קמ"ל דאינו גט והיא זקוקה ליבם.

אך לפי זה נוכל לכאורה להביא ראיה דהיכא דלא זקוקה ליבום המיתה מפקעת את האישות, דאל"כ תקשה קושית הרש"ש הנ"ל.